Vyfde Jaer. N° 38. Zaturdag, 18 September 1858.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W^e J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 18 SEPTEMBER.

De Atlantische telegraefkabel die Amerika aen Europa of twee werelden aen malkander bindt, was een reuzenarbeid aen wiens uitvoering men wel met de middelen waerover de kunst beschikt niet twyfelen mogt: doch als er geen twyfel bestond omdat de mogelykheid van het werk *bewezen* was, bestond er toch nog altyd vrees over het goed gelukken der onderneming.

Echter werd, na oneindig veel moeijelykheden, na al de eerste mislukkingen en tegenspoeden overwonnen te hebben, de kabel geheel op den bodem van den Oceaen neergelaten en de twee uiteinden, het eene aen Amerika, het andere aen Europa vastgemaekt. De proef begon, gelukte naer wensch, en het achste wonder der wereld scheen geboren te zyn. De wereld, de geheele wereld trok groote oogen open, en vierde feest by die gebeurtenis.

Inderdaed, het is wel een wonder als men in Europa spreekt dat men het in Amerika hoort en er dadelyk ook hoorbaer op antwoordt in een minuet — ofschoon de woorden duizende uren ver op den grond der zee over eenen draed moeten loopen. Op eens nogthans wordt de vreugde over de gelukte verbinding gestoord door de tyding dat de yzerdraed weigert te spreken? — Wat mag hiervan de oorzaek zyn? — Ja, wie weet het; wie zal er in die diepe kolken des Oceaens eene wandeling doen om naer die oorzaek te vernemen? De geleerden hebben het rap en vlug afgedaen door te zeggen dat er een *gebrek*, eene *faut* in den draed moest geweest zyn. Maer wie zal ons zeggen dat de natuer zich niet tegen het wonder van den stouten ondernemingsgeest des menschen verzet. Eene faute in den draed.... dat is niet onmogelyk, maer heeft de bodem der zee zyne rotsen en rotskloven niet, zyn beweegbaren grond dien ons de groote Humboldt zoo klaer laet zien? Kan de kabel ook niet dooreen afvallenden rotsblok doorgepletterd zyn geworden? Kan hy niet tusschen eene rotskloof, die zich weder digt sloot door de volkanische beweging van den bodem der zee, doorgesneden zyn?... Men ziet het wel, de woeste natuer heeft honderd middelen om 's menschen werk te dwarsboomen. Zouden die hinderpalen overwonnen kunnen worden, of zou de natuer met haer *nec plus ultra* de vlugt van den ondernemingsgeest op zekere punten willen pal zetten?... Laet ons dit laetste vooral niet hopen.

(*Grondwet.*)

Wil men zich een denkbeeld maken van de zuivere lucht die men te Brussel inademt, men heeft maer de oogen te slaen op de volgende statistiek die wy in een onlangs uitgegeven liberael schrift aentreffen. De schryver heeft zyne cyfers getrokken uit de registers van den burgerstand der hoofdstad.

De schryver verdeelt in 4 groepen de bevolking der leege standen van Brussel.

Eerste groep. Wasscherssen, bleekeressen, vouwsters en stryksters, uitmakende eene bevolking van 2,586 zielen. Op 100 kinders die in dezen groep geboren worden, vindt men er 27 wettige en 73 onwettige.

Tweede groep. Verhuerde dienstmeiden, ten getalle van 7956. Onder deze vindt men op 100 geboorten 16 wettige en 84 onwettige.

Derde groep. Breisters, speldewerksters en borduersters, te samen 5954. Op 100 geboorten in dezen groep zyn er 3 wettige en 97 onwettige.

Vierde groep. Naeisters, kleermaeksters, bloemmaeksters en modisten, ten getalle van 5110. Op 100 kinders zyn er 2 wettige en 98 onwettige.

De vier groepen te samen gerekend, eene bevolking uitmakende van 19,586, vindt men op *honderd* geboorten slechts *elf* wettige tegen *negen-en-tachtig* onwettige kinderen.

Die staet van zaken die eene uiterlyke bedorvenheid van zeden in de hoofdstad aenbiedt, verontrust sommige dagbladen niet het minste, en waerom zouden zy er over ontrust zyn? Heeft de *Indépendance* niet geleerd dat het *huwelyk een maetschappelyk vooroordeel is?* (un préjugé social.)

Wy weten niet of al die groepen die ongeveer het derde der geheele vrouwelyke bevolking van Brussel uitmaken, ook die filosofieke lucht inademen die volgens den *National* zoo veel deugd gaet doen aen de 15 of 20 duizend jongelingen die de hoofdstad na eenige dagen zullen gaen bezoeken, om aldaer met de brusselsche jongelingen kennis te maken en de liberale lucht, waervan die stad zoo rykelyk voorzien is, te gaen inademen. Wy hopen dat het een of het ander dagblad de goedheid zal hebben van ons dit te zeggen. (*Gazette van Thiel.*)

XXVIIIe Verjaring der Nationale Onafhankelykheid.

De *Moniteur* van heden bevat het programma der plegtigheden, welke ter gelegenheid van de XXVIIIe verjaring der belgische onafhankelykheid zullen plaets hebben. Ziehier dit programma:

ALGEMEENE SCHIKKINGEN.

De 23, 24, 25 en 26 september zullen er beurtelings door de artillerie der burgerwacht en van het leger salvo-schoten gelost worden.

De land-en hofbouwkunde tentoonstelling der *Société Royale Linnéenne* zal voor het publiek geopend zyn.

De koninklyke museums van schilderkunde, wapenen en natuerlyke historie, zullen toegankelyk zyn voor het publiek, van 10 ure 's morgens tot 4 ure namiddag.

De martelaers-plaets zal versierd en verlicht zyn.

Kosteloze vlaemsche tooneelvertooningen zullen elken dag in den schouwburg van het Park gegeven worden.

BYZONDERE SCHIKKINGEN.

Donderdag, 23 *September*. — Ten 10 ure lykdienst ter nagedachtenis van de burgers, welke voor het vaderland zyn gesneuveld.

Ten 8 ure groote militaire aftogt door de fanfaren en de tamboers der burgerwacht en van het leger.

Vrydag, 24 *September*. — *Nationale schieting*. — Worden tot dezelve toegelaten: de burgerwachten, de officieren en onder-officieren van het leger, de schutters-en karabiniers, maetschappyen, enz.

Een byzonder programma zal het vereenigingspunt regelen, den weg van den stoet, de voorwaerden der schieting en het getal der pryzen, welke aen elke kategorie schutters worden toegekend.

Zaturdag, 25 *September*. — *Revue der scholen door*

ANDREAS, DE KLEINE SAVOYARD.

(*Vervolg en einde.*)

« Het was in de maend december. Ik had kousen noch schoenen aen de voeten, en nauwelyks kleêren aen het lyf. Het was bytend koud en ik bezweek haest van honger.

» Ik ging weenende langs de straten, zonder te weten waerheen my te wenden, of waer ik den nacht zou doorbrengen. Ik was aen den hoek eener straet gekomen, toen ik plotseling myne beenen voelde plooijen, en op de kniën zakkende, riep ik smartelyk uit:

» Moeder, arme moeder! het is met my gedaen.... Ik zal u niet meer zien... Gy hadt echter gezegd: « Andreas, wees wys, werkzaem, eerlyk, en de Voorzienigheid zal u niet verlaten; de hemel waekt op de ongelukkigen... en toch sterf ik...»

» Ik had die woorden nauwelyks uitgesproken, en reeds sloten zich myne oogen, toen eene hand my plotseling op den schouder klopte.

» Vriendje, vriendje! wat doet gy daer, zegde terzelfder tyd eene mannenstem; doch ik was zoo zwak, dat ik slechts halvelings myn hoofd, dat tegen den muer leunde, kon opheffen.

» Helaes! stamelde ik; mynheer, ik sterf van honger.

» Regtvaerdige hemel! arm kind! hernam de onbekende, en my oprigtende, zette hy my op eene bank neêr, en liep naer een koffyhuis, dat tegen over de plaets, waer ik my bevond, gelegen was. Na eene minuet afwezigheid kwam hy terug. Myne eerste beweging was zyne hand te grypen, en die met kussen te overladen.

» Ach, myn goede heer! Gy hebt my het leven gered! riep ik.

— Arm kind! ik hoop nog meer te doen! hernam de edelmoedige weldoener. Reeds omringen ons de nieuwsgierigen; kom, ga mede; volg my.

» Ik deed vruchteloze poogingen om op te staen, en hem te gehoorzamen.

» Kom, kom, gy zyt te zwak om te voet te gaen; ik zie het wel.

» Terwyl hy deze woorden sprak, hield hy eene huerkoets tegen, die daer voorbykwam, en wy stegen in dezelve.

» Onderweg ondervroeg hy my. Ik vertelde hem hoe ik Chablais verlaten had, en deed hem het geval met mynen boozen meester kennen. De vreemdeling zweeg, maer scheen diep bewogen. Toen ik by hem aengekomen was, deed hy my by een goed vuer het avondmael nemen, en toen — toen zegde hy my die woorden welke ik geheel myn leven niet vergeten zal...»

Hier wischte Andreas eenige tranen uit de oogen.

» Kleine vriend, zegde hy; gy zyt van Chablais, ik ook ben Savoyard; ik ook ben ongelukkig te Parys, en bedelend met myn broeder aengekomen. Ik was aen het medelyden eener brave ziel het geluk verschuldigd, opgenomen te worden, zoo als gy nu. Myn weldoener heeft my tot vader gediend; hy heeft my eene goede opvoeding doen geven. Kortom, ik heb fortuin gemaekt; ik ben zonder kinderen; het is regtvaerdig dat ik aen myn vaderland iets terug geef van hetgeen ik gewonnen heb. De hemel heeft u tot my geleid... Ik wil op myne beurt u tot vader dienen. Komaen, spreek, wilt gy by my blyven en uw geluk aen my verschuldigd zyn?

» Ik was zoo ontsteld, ik stikte zoodanig in myne aendoening, dat ik my in zyne armen wierp, zonder een enkel woord te kunnen uitbrengen; hy omhelsde my en deed my in een goed bed slapen.

» Wat my overkomen was, scheen my eenen droom toe. Den ganschen nacht dacht ik aen myne arme moeder, en dankte God voor dien onverwachten steun, welke Hy my toegezonden had... Maer misschien, zegde Andreas zich tot mevrouw de Bremond wendende; misschien maek ik misbruik van uwe goedheid en van die van het geheele gezelschap... en dit verhael...

— Ga voort, ga voort, myn vriend; gy ziet welk belang ieder van ons in uw verhael stelt, en vooral de kinderen, welke naer u luisteren.

— O, ja, Andreas! riep gansch het gezelschap als uit eenen mond; o, ja, vertel voort.

— Als gy het wilt toestaen, zegde de kleine Savoyard... Na eenige dagen was ik reeds in eene kostschool geplaetst, gekleed als een kleine prins, niets ontbrekende en uit ganscher ziele werkende. Ach! gy hadt het moeten zien. Ook leerde ik weldra lezen, schryven en rekenen. Myn edelmoedige weldoener liet my alle veertien dagen naer zyn huis komen, om beter over mynen vooruitgang te kunnen oordeelen.

» Toen was ik gelukkig — o zeker buitengewoon gelukkig; maer er ontbrak nog iets aen myn geluk, het was tyding te ontvangen van myne arme moeder.

» Eens kwam ik by dengene dien ik mynen vader noemde. Hy zegde my:

» Andreas, gy schryft reeds als een man. Welnu, gy kunt u nu een zoet geluk verschaffen, dat van naer uwe moeder te schryven.

» O, weldoener! riep ik uit, hem om den hals vliegende; dat is juist het geluk, dat ik beoogde, en als ik met zooveel yver werk, dan is het....

» Het is goed, hernam hy; ik zie dat wy, zonder het te weten, dezelfde gedachte koesterden. Echter, na goed overdenken, zal het moeijelyk voor u zyn om uwe nieuwen toestand aen uwe moeder uit te leggen; ik gelast my dan ook om haer ditmael in uwen naem te schryven. Gy zult er echter een paer regels, als naschrift byvoegen, waerin gy haer zult zeggen, dat zy alle drie maenden honderd francs in haer dorp zal kunnen ontvangen — dat is een geschenk, hetwelk gy haer doet.

» Ik laet u over myne verwondering en myne vreugde oordeelen. Ik schreef dan ook alle drie maenden aen myne arme moeder; tweemael per jaer kreeg ik tyding van haer: zy was gezond en gelukkig. Wat ontbrak er aen myn geluk?

» Zoo snelden er drie jaren heen. Ik maekte groote vorderingen, en had ook een aental pryzen behaeld. Ik was byna elf jaren oud. Op het laetste had myn weldoener de gewoonte aengenomen, my in de kostschool, des zondags, te komen halen, en dien dag bragten wy, voor het grootste gedeelte, in wandelen door.

» Eens, rampzalige dag! dien ik nooit vergeten zal — had hy my beloofd vroegtydig te komen; doch helaes! hy kwam niet.... Gedurende den morgen dacht ik dat belangryke zaken hem zynen kleinen Andreas hadden doen vergeten; maer ook de dag snelde heen, zonder dat iemand